

του Μιχαήλ Γ. Χούλη, Θεολόγου

Βασική διδασκαλία όλων σχεδόν των αποκρυφιστικών συστημάτων είναι η μετενσάρκωση. Υποστηρίζει την εκμηδένιση του φυσικού σώματος, απορρίπτει την ανάσταση των σωμάτων (το «Προσδοκώ ανάσταση νεκρών» του χριστιανικού Συμβόλου της Πίστεως) και τον Τριαδικό Θεό, ενώ πιστεύει ότι η ψυχή επιστρέφει σε κάποιο φυτό, ζώο, άνθρωπο ή και δαίμονα ακόμη, ανάλογα με το πώς πολιτεύθηκε ο άνθρωπος στην προηγούμενη ζωή του. Οι άνθρωποι δηλαδή, πιστεύουν οι οπαδοί της, σώζονται από μόνοι τους, χωρίς τη βοήθεια του Θεού, υποτασσόμενοι σε έναν σκληρό κυκλικό Κοσμικό Νόμο. Αυτός είναι ο νόμος του «Κάρμα» και της «Σαμσάρα». Κάρμα είναι η συσσώρευση έργων, καλών ή κακών. Εξαρτάται από την επιθυμία και τη διαγωγή, από τις πράξεις που το ον διέπραξε στην προηγούμενη μορφή ύπαρξής του. Σαμσάρα είναι η ανακύκλωση των υπάρξεων. Όταν μια μορφή ύπαρξης διαλυθεί, πιστεύουν, κάτι από αυτήν επιβιώνει και μεταβαίνει σε άλλη μορφή ύπαρξης. Η Σαμσάρα προέρχεται λοιπόν ή εξαρτάται από το Κάρμα. Όταν ο άνθρωπος, ισχυρίζονται, «κάψει» το Κάρμα (με την άσκηση, τη λατρεία ή την αγαθοεργία) τότε καταλύεται η Σαμσάρα και σταματούν οι μετενσαρκώσεις. Η ψυχή τότε εισέρχεται στη Νιρβάνα που είναι ο ινδουιστικός απρόσωπος παράδεισος.

Για τους οπαδούς του αποκρυφισμού εξηγούνται περίφημα με τη θεωρία της μετενσάρκωσης τα άτυχα χτυπήματα της μοίρας, ο πόνος και οι αρρώστιες, που εμφανίζονται σε αθώες κατά τα άλλα υπάρξεις και νοθεύουν την ευτυχία δικαίων ανθρώπων. Αιτία τους είναι, λένε, η προηγούμενη ζωή μας, η κακότητα με την οποία περιβάλαμε τότε τους συνανθρώπους μας και τη φύση, με αποτέλεσμα να εισπράττουμε τους καρπούς της τιμωρίας μας στην τωρινή κατάστασή μας.

Κοινωνικο-πολιτική τοποθέτηση

Η θεωρία της μετενσάρκωσης προέκυψε για την Άπω Ανατολή από την εφεύρεση των κοινωνικών τάξεων (καστών) την οποία ανέπτυξαν οι πολυθεϊστές Άριοι στην κοιλάδα του Ινδού ποταμού. Στα θρησκευτικά βιβλία τους, τις Βέδες, αναπτύσσεται η θεωρία ότι υπάρχει μια παγκόσμια θεία τάξη στο σύμπαν που ονομάζεται «Ντάρμα». Το Ντάρμα καθορίζει και τις τέσσερις κοινωνικές τάξεις μέσα στις οποίες είναι αυστηρά τοποθετημένος ο κόσμος. Αυτές οι τάξεις είναι: Των ιερέων-Βραχμάνων, των πολεμιστών-αριστοκρατών, των καλλιεργητών και των χειρωνακτών. Κάθε μια από τις τάξεις (Βάρνας) 'ρυθμίζεται από' και υπακούει σταθερά σε ορισμένους κανόνες, που είναι επομένως μεταφυσικής προέλευσης, ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΤΟΥΝ, και προέκυψαν για να κρατήσουν σε υποταγή τις φτωχές μάζες του κόσμου. Ινδουιστικοί ιερατικοί κύκλοι διέδωσαν δηλαδή ότι η αδικία, η φτώχεια και η ανισότητα μεταξύ των ανθρώπων, δεν είναι παρά τα άσχημα αποτελέσματα προηγούμενων ζωών. Οι άνθρωποι δηλαδή γεννιούνται φτωχοί, άρρωστοι, στο περιθώριο κ.λπ. γιατί σε προηγούμενη ζωή τους υπήρξαν κακοί, άδικοι, εκμεταλλευτές κ.α. Άρα, πρέπει να δεχθούν την άσχημη κατάσταση τους (ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΣΤΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ) για να εξιλεωθούν ΣΕ ΕΠΟΜΕΝΗ ΖΩΗ, με μια καλή μετενσάρκωση. Έτσι βέβαια παραλύεται, εξαιτίας εσφαλμένων θρησκευτικών πεποιθήσεων, η ανάγκη για αλλαγή, για επανάσταση, ο

αγώνας για κοινωνική δικαιοσύνη, για καταξίωση κ.λπ. Και ακολουθεί κανείς το μοιραίο και την υποταγή χωρίς αντίρρηση.

Δικαιολογείται ακόμη σε πολιτικό επίπεδο κάθε απάνθρωπη εξουσία, γιατί απλά ζει κανείς τα αποτελέσματα μιας κακής (για το θύμα) ή καλής (για το θύτη) μετενσάρκωσης. Η θεωρία αυτή δικαιώνει φυσικά κάθε δικτάτορα (πολιτικό, κοινωνικό ή θρησκευτικό), εφόσον εκείνος γεννήθηκε για να ηγείται και οι υπόλοιποι για να εξιλεωθούν από εγκλήματα προηγούμενων μετενσαρκώσεων. Δικαιώνονται όλοι οι τύραννοι διότι η αναρχία, ο πόλεμος, η πείνα, η αδικία κ.λπ. δεν είναι παρά τα άσχημα δήθεν αποτελέσματα προηγούμενων ζωών που οφείλουν οι άνθρωποι να δεχθούν αδιαμαρτύρητα, μήπως και σωθούν σε μια από τις επόμενες υποτίθεται γεννήσεις τους και βρεθούν σε καλύτερη μάλιστα κάστα.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ:

Στο Χριστιανισμό η σωτηρία είναι χάρη, δωρεά του Θεού και όχι αυτοκατάκτηση όπως στη μετενσάρκωση (απαραίτητη όμως είναι και η αγαπητική κίνηση και θέληση-πράξη του ανθρώπου ως συν-ενέργεια, συνέργεια). Διαφορετικά θα πρέπει κανείς να απορρίψει ως άχρηστη και τη σταυρική θυσία και ανάσταση του Χριστού (αφού θα σώζονταν υποτίθεται όλοι κάποια στιγμή δια των μετενσαρκώσεων), μέσω της οποίας θα υπάρξει ανάσταση νεκρών και μεταμόρφωση όλων των ανθρώπων.

Η παραβολή του πλούσιου και του φτωχού Λαζάρου (Λουκάς 16, 19-31) που είπε ο Χριστός ξεκαθαρίζει πως, μετά το θάνατο του ανθρώπου, η ψυχή του (μερικώς) κρίνεται και εν μέρει (χωρίς ακόμη το σώμα) απολαμβάνει είτε τη μέλλουσα δραματική κατάσταση της κολάσεως (της απουσίας του Θεού και τις τύψεις της συνείδησης), είτε την ευτυχία του παραδείσου (της κοινωνίας με το Θεό και της θέας του προσώπου Του), χωρίς φυσικά να έχει την δυνατότητα της εξιλέωσης μέσω διαρκών μετενσαρκώσεων.

Εξάλλου, ο απ. Παύλος αναφωνεί: «Οι άνθρωποι μια φορά πεθαίνουν και ύστερα έρχεται κρίση» (Εβρ. 9,27), ενώ ο Χριστός, απευθυνόμενος στον δεξιό μετανοημένο ληστή πάνω από το σταυρό, τον διαβεβαιώνει: «ΣΗΜΕΡΑ θα είσαι μαζί μου στον Παράδεισο» (Λουκ. 23,23) και δεν του λέει, φυσικά, «Περίμενε και σε μερικές εκατοντάδες γεννήσεις και θανάτους θα είσαι κοντά μου».

Από τον άφρονα πλούσιο της Παραβολής του Κυρίου (Λουκ. 12,20), με τη μεγάλη σοδειά -που αδιαφορώντας για τους άλλους και νομίζοντας πως θα ζει στη γη αιώνια, θέλησε να χτίσει τεράστιες αποθήκες για να αποθηκεύσει τα αγαθά του- ζητήθηκε η ψυχή του την ίδια νύχτα, χωρίς φυσικά να έχει δυνατότητα εξιλέωσης μέσω διαρκών ενσαρκώσεων.

Κανείς δικαστής, εξάλλου, δεν τιμωρεί εκείνον που πράττει άνευ συνειδήσεως ή δεν γνωρίζει γιατί έκανε κάτι το άσχημο ή πώς βρέθηκε στη θέση που είναι. Πώς είναι δυνατόν επομένως να μετενσαρκώνεται κάποιος σε κάτι άλλο, αν δεν γνωρίζει το γιατί, αλλά ούτε και ενθυμείται την προηγούμενη ζωή του για την

οποία δήθεν τιμωρείται;

Τέλος, στη δόξα του Θεού δε μετέχει μόνο η ψυχή, αλλά και το σώμα του ανθρώπου. Αυτό το βλέπουμε καθαρά στα άφθαρτα λείψανα των αγίων, που με τη Χάρη του Θεού διατηρούνται εσαεί ως θεολογικό «σημείο» της τελικής ανάστασης των σωμάτων. Το σώμα μας, αφού πνευματοποιηθεί και αφθαρτοποιηθεί, θα το παραλάβουμε και πάλι για να κριθούμε, ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΑ ΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ, μετά την Δευτέρα Τελική έλευση του Κυρίου. Ειδικότερα η Σάρκωση, η Μεταμόρφωση του Χριστού, η Ανάσταση και η Ανάληψή του, φανερώνουν ότι το ανθρώπινο σώμα δεν έχει καθόλου δευτερεύουσα θέση και ότι και η περιφρόνησή του δείχνει άνθρωπο επηρεασμένο από το πνεύμα των ανατολικών λατρειών, που στερείται βέβαια αγιογραφικών και πατερικών προϋποθέσεων σκέψης και ζωής.

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ:

Η ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΣ ΓΝΩΣΙΣ, Ο ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ, Μιχαήλ Χούλη, εκδ. Στερέωμα, Θεσσαλονίκη

ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ Ή ΑΝΑΣΤΑΣΗ;, π. Α. Αλεβιζόπουλου, εκδ. Ι. Μ. Νικοπόλεως, 1992

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΛΑΤΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, Μιχαήλ Χούλη, εκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Σύρου, 2002